

Gebiedsbeschrijving

De wandeling gaat door een authentiek stedelijk gebied van Apeldoorn, specifiek door de wijk Orden. Deze rustige ruime wijk is gelegen in het westen van Apeldoorn en grenst aan het Orderbos. De straten die op de overgang tussen bos en stad liggen zijn landschappelijk aantrekkelijk. Soms accentueert een spoorbaan de overgang, een andere keer een beek.

De route gaat voornamelijk door straten met schildersnamen, straten met gevarieerde woningen en laanbeplanting. In deze route ligt het accent op waterlopen, die in Orden soms ondergronds verdwenen, maar nu steeds meer bovengronds verschijnen en aandacht krijgen, zoals de Orderbeek in de Frans van Mierisstraat.

Geschiedenis

De naam van het buurtschap Orden komt al voor in de 9de eeuw. Orden, als een deelwijk in het westen van Apeldoorn, dateert uit de vijftiger en zestiger jaren van de 20ste eeuw en telt nu circa 6500 inwoners.

De naam Orderveen op oude kaarten verwijst naar een nat landschap. De drie (sprengen)beken die door Orden lopen: de Orderbeek, de Rode Beek en de Beek in het Orderveen onderstrepen die natte omgeving. Beken die de geschiedenis van Apeldoorn mede bepaald hebben. Economisch gezien stonden de vele watermolens op de waterlopen als basis voor papierindustrie en later wasserijen.

Water schrijft weer geschiedenis, maar op een andere manier. Aan alle veranderingen lag het Apeldoornse Waterplan ten grondslag. Dit waterplan richtte zich op de opvang van regenwater, het oplossen van problemen met grondwater, het schoonmaken van vervuild grondwater, het verbeteren van de ecologie. Het herstel van cultuurhistorische elementen is waardevol, maar inspelen op waterbeheersing ten gevolge van klimaatverandering is minstens zo belangrijk.

Maar liefst 14 Apeldoornse beken zijn of worden onder handen genomen, het gaat daarbij om 40 km beek, daarmee is een bedrag van €60 miljoen gemoeid. Het Apeldoorns Waterplan, een samenwerkingsproject tussen de gemeente Apeldoorn en het waterschap Vallei en Veluwe, oogst landelijk veel waardering.

IVN Apeldoorn

IVN Natuureducatie is een vereniging van vrijwilligers die mensen betreft bij hun (groene) leefomgeving, natuur, milieu en landschap.

Zo'n 25.000 vrijwilligers zijn actief in 165 lokale afdelingen. Jaarlijks organiseren zij talloze excursies, cursussen, wandelingen en opleidingen. Door de laagdrempelige en educatieve activiteiten maakt een groot aantal mensen kennis met de natuur.

IVN Apeldoorn organiseert activiteiten als excursies, fietstochten, cursussen, lezingen, landschapsonderhoud en voor jong en oud. Voor mensen die zelf op pad willen in de natuur, zijn er wandel- en fietsroutes gratis te downloaden. Meer informatie op www.ivn-apeldoorn.nl

Volg [ivn.apeldoorn](https://www.facebook.com/ivn.apeldoorn) ook op

IVN Apeldoorn steunen?

Steun het werk van IVN Apeldoorn door lid te worden. Voor € 24 per jaar ontvangt u vier keer per jaar het afdelingsblad Groenvoer en de maandelijkse digitale Nieuwsbrief. Blijf zo op de hoogte van onze activiteiten in ons werkgebied, de gemeenten Apeldoorn, Voorst en Epe. Meer informatie en aanmelden via lidworden.ivn-apeldoorn.nl

Ommetjes

Ommetjes zijn korte routes die je uitnodigen in je eigen woon- of werkomgeving op pad te gaan. Er zijn tal van ommetjes in en rond Apeldoorn beschikbaar, ook speciaal voor kinderen en hun (groot)ouders. Download de ommetjes gratis via de website ommetjes.ivn-apeldoorn.nl

Ommetje Orden

Beken verdwijnen en verschijnen

Het begin- en eindpunt: +Punt Orden, hoek Laan van Orden / Germanenlaan

Lengte: ongeveer 3,5 km.

GPS: 52.20211, 5.93164

Iedereen doet het op z'n tijd... een ommetje maken. Even een frisse neus halen, alleen of met collega, familielid, of met (klein)kinderen. Wandelen in het groen ontspant en het is goed voor lijf en leden. IVN Apeldoorn wijst u graag op kleine en grote natuurweertjes. Wandel dit ommetje en ontdek de natuur in de wijk Orden.

IVN streeft naar een duurzame samenleving door mensen te betrekken bij natuur, milieu en landschap

Ommetje Orden

Beken verdwijnen en verschijnen

Het +Punt in Orden, waar de wandeling start is een soort huiskamer voor de buurt waar de buurtbewoners samen koffie drinken en mee kunnen doen aan tal van activiteiten.

Steek de Laan van Orden over naar het voetpad door het plantsoen.

De Orderbeek, een van de drie beken in Orden, is hier weer zichtbaar.

In het plantsoen op een heuvel staat een Dwaallicht, een beeld van Margot Berkman, dat op meer plaatsen in Orden langs wegen staat. Het andere beeld in het plantsoen genaamd 'Ik sta' van Theo Schepens doet niet onder voor Manneke Pis als je op de zwarte knop op het voetstuk drukt.

De imposante 90-jarige beuk in het plantsoen heeft in 2010 een beschadiging opgelopen door het afbreken van een tak. Ondanks zijn beschadiging kan hij, zoals het er nu uitziet, toch nog jaren mee.

Steek na het beeldje de Rembrandtlaan over en ga direct linksaf, Frans van Mierisstraat. Welke bewoners op de even nummers hadden kunnen vermoeden dat ze hun huis via een bruggetje zouden gaan betreden. In de loop van 2014 is hier de Orderbeek weer zichtbaar gemaakt. Langs de beek staan overwegend elzen.

Na huisnummer 15 rechtsaf, Ruysdaellaan. Aan het einde van de Ruysdaellaan staat rechts om de hoek een imposante paardenkastanje. Bomen die in het vroege voorjaar met honderden kaarsje bloeien en in het najaar veel speelplezier opleveren met de kastanjes.

Einde weg linksaf, Mauvestraat. Vlak voor de flats staan elegante bomen: Robinia's met hun gegroefde stammen. Deze bomen hebben in de volksmond ook wel de naam Acacia's. Ze doen het goed in de stad. Het hout is superhard en wordt ook wel als vervanger van exotisch hardhout gebruikt.

Eerste weg rechtsaf, P.P. Rubensstraat. In de bocht van de straat naar links is rechts aan de voet van een prominente populier het kunstwerk De Hardwerker van Helen Frik te vinden, geplaatst in 1999. Een beeld dat in dit digitale tijdperk allerlei associaties oproept. Voorbij het voetpad naar de flat staat een drietal moseiken, die in het najaar opvallende bemoste eikeldopjes vertonen.

Einde weg oversteken en rechtdoor over het gras naar de vistrap in de Rode Beek. Terug naar de weg en links langs hoge beukenhaag tot het einde hiervan en dan

pad naar links. Einde pad naar rechts. Het tegelpad is hier vervangen door een beter waterdoorlatend pad. Aan je rechterhand speeltuin Kindervreugd, die in 2010 zijn 50-jarig jubileum vierde en een belangrijke jeugdvoorziening in de wijk Orden is.

Het voetpad komt uit op een smal trottoir parallel aan de beek. Blijf dit volgen en lop vervolgens direct voorlangs de eerste flat met de nummers (31 t.m 89). Sla voor de flat (met de nummers 91 t/m 149) linksaf langs het ketelhuis. Deze flats zijn niet alleen aan de buitenzijde maar ook van binnen succesvol gerenoveerd.

Neem het graspad en ga door de opening in het hek. Links is een verbreed gedeelte van de Rode Beek. Kijk eens goed naar de oever. Kun je water zien uittreden? Ga vlak voor de weg nog even naar links. Daar loopt een tweede beek in een betonnen bak: de Beek in het Orderveen. Deze beek voorzag de voormalige Brouwersmolens van water.

Steek de drukke weg over naar het pad tussen het huizenblok en de beek.

Als je hier in de lente loopt kleuren de boshyacintjes de bodem blauw en roze.

Na het eerste blok rechtsaf en direct daarna bij huisnummer 45 linksaf. Bij einde linksaf, Govert Flinkstraat. Op deze hoek is rechts een waterloop boven de grond gehaald, een aftakking van de Rode beek om het water goed af te voeren. Een betonnen wand van 5 meter diep geeft stevigheid aan de bedding.

Loop met de bocht mee naar rechts. In de bocht naast huisnummer 133 links is een doorkijkje over de nieuw ingerichte verbinding naar de Beek in het Orderveen. Een deel van de Govert Flinkstraat (eerder Veenweg) was ooit een deel van de Hessenweg tussen Deventer en Barneveld.

Na het laatste huis op nummer 146 rechtsaf, neem het pad over de brug in de bron. Dit is een van de drie sprengkoppen van de Rode beek. In de sprengkop welt het water op dat de beek voedt. Even verderop begrijp je de naam Rode Beek. Het natuurlijke ijzer in de bodem is in opgeloste vorm aanwezig. Is. Zodra het ijzerhoudende water buiten aan de zuurstof in de lucht wordt blootgesteld gaat het 'roesten'. De vlekken die dit water veroorzaken hebben ouders niet graag in de kleren van hun kinderen.

Ga direct rechtsaf en volg de beek. Links voor het open veld, het Waterbronnepark, is een boomgaard waar buurtbewoners de vruchten van mogen plukken. Het gebied van het Waterbronnepark was eerder een zeer natte weide en tevens speeltuin. Dit natte terrein heeft de gemeente benut en twee sprengkoppen in ere hersteld.

Blijf de beek volgen. Vanaf de tweede brug is zicht op de derde sprengkop van de Rode Beek. Bij het einde van het pad ging de beek voorheen ondergronds. Nu gaat hij nog wel de weg onderdoor maar komt aan de overkant weer in beeld.

Einde weg linksaf. Bij de kruising rechtdoor. Links bevindt zich het Jozef Israëls-plantsoen met drie beeldbepalende haagbeuken, zowel in de winter als in de zomer.

Einde weg rechtsaf, Ordermolenweg. Ga links van deze weg naar de verkeerslichten. Steek de Laan van Spitsbergen over en ga links af en het eerste pad rechtsaf. De nieuwe huizen staan op het voormalige terrein van de wasserij Helderwaard, later Caretex genaamd. De beek is prominent aanwezig in een opgeleide bedding. Ooit dreef de Orderbeek vijf papiermolens aan. Om het hoogteverschil te overbruggen is naast de waterval een ingenieuze vistrap aangelegd.

Bij de hoek met de Germanenlaan is weer het beginpunt van dit ommetje.

(versie 2020-01)